

Overslag omtrent voor Nederland nieuwe planten en omtrent nieuwe vindplaatsen van zeldzame planten, gevonden in 1901.

Vervolg.

Bij de in het najaar van 1901 aan mij gezonden gedroogde planten zijn er weder eenige, die geheel nieuw voor ons land zijn. Wel zijn zij alle of bijna alle gevonden op plaatsen, die doen vermoeden, dat zij zijn aangevoerd of verwilderd, toch acht ik het wenschelijk hare namen te vermelden, om, mochten zij stand houden of zich verder verspreiden, het begin dier verspreiding later te kunnen constateeren.

Van die nieuwe soorten zijn een drietal door de heeren W. H. Wachter en P. Jansen te Rotterdam gevonden op ruige plaatsen nl. *Phleum graecum* Boiss. et Heldreich en *Atriplex tatarica* L., beide bij Rotterdam en de var. *triangularis* van *Sonchus oleraceus* in de Scheveningsche boschjes, verder een door den heer F. W. Niemann te Rotterdam nl. *Salpichroa rhomboideum* Miers, een tot de familie der Solanaceëen behoorende soort, een door den heer B. J. van Wagenveld te Rijswijk (G.) nl. *Statice Thouini* Viv. en een door den heer P. de Bruijne te Wageningen nl. *Phytolacca decandra* in de Oranjoboschen bij Domburg.

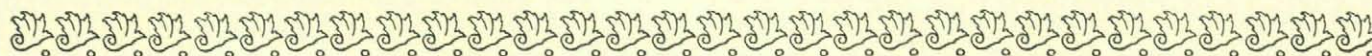
Ook van de zeldzaam gevonden planten zijn er weder vele, die zeker als aangevoerd mogen worden aangenomen, doch van deze is het evenzeer, om de boven medegedeelde reden wenschelijk, dat hunne vindplaatsen bekend worden. Zooals steeds door mij gedaan is, volgen hier die plaatsen in de volgorde der familien in mijne schoolflora en noem ik achter de namen der planten en de vindplaatsen tusschen haakjes den naam van de vindster of den vinder.

Het zijn de volgende planten:

Lolium perenne var. *tenue* aan de spoorbaan Rotterdam-Gouda (W. H. Wachter en P. Jansen), *Aegilops cylindrica* te Vlaardingen (dez.), *Atriplex hortensis* aan den oever van de Lek bij Rijswijk (G.) (B. J. v. Wagenveld), *Glaucium luteum* te Zandvoort (aldaar sedert 1880 niet vermeld) (J. L. van Eijndhoven, Amsterdam), *Erysimum repandum* op een ruig terrein te Haarlem (C. A. Backer), *Lunaria biennis* te Rijswijk (G.) (B. J. v. Wagenveld) *Lepidium virginicum* te Vlaardingen (W. H. Wachter en P. Jansen, te Rotterdam), *Euclidium syriacum* te Vlaardingen (dez.), *Malva crispa* op aangevoerden zandgrond te Rotterdam (dez.), *Althaea hirsuta* op het terrein der meelfabriek te Middelburg (P. de Bruijne, Wageningen), *Hibiscus Trionum* aan de Lek te Groot Ammers

(B. J. v. Wagenveld, Rijswijk (G)), *Foeniculum officinale* op een spoorwegterrein te Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Bifora radians* op een dergelijke plaats (dez.), *Turgenia latifolia* te Leeuwarden (Geerts, Amsterdam), *Potentilla intermedia* te Delftshaven (Mej. J. de Lange, Rotterdam), *Potentilla norvegica* te Arnhem (Mej. A. J. Dirkmaat), *Potentilla pilosa* op een ruig terrein te Amsterdam (J. L. v. Eijndhoven), *Medicago falcata* var. *tenuifoliolata* aan de Houthaven te Amsterdam (J. Koornneef) en te Vlaardingen (W. H. Wachter en P. Jansen), *Melilotus parviflora* te Vlaardingen (dez.), *Echinosperrum deflexum* te Vlaardingen (dez.) *Solanum rostratum* te Middelie, Edam en Kwadijk (C. H. Veen, Haarlem) en te Stolkwijkersluis (M. v. Spengen en M. den Hoed, Gouda), *Physalis Alkekengi* te Haarlem (C. H. Veen) en te Kapelle bij Goes (J. van Wijngen, Leerdam), *Atropa Belladonna* te Zaandam (C. H. Veen, Haarlem), *Mimulus luteus* op 2 plaatsen bij Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Stachys annua* op het terrein der Middelburgsche meelfabriek (P. de Bruijne, Wageningen), *Stachys germanica* te Arnhem (Mej. A. J. Dirkmaat), *Dracocophatum parviflorum* op een ruig terrein te Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Sideritis montana* in een tuin te Nijega (H. v. Asperen), *Teucrium Scordium* aan den weg van Tiel naar Oijen (Th. J. Stomps, Amsterdam), *Asperula arvensis* op een ruig terrein te Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Ambrosia artemisiaefolia* in de Rotterdamsche diergaarde (dez.), op een braakliggend terrein te Kaatsheuvel (H. A. v. Roessel, Valkenswaard) en op Haanwijk bij Vucht (J. van Giersbergen te Vlijmen), *Calliopsis tinctoria* op het terrein der meelfabriek te Middelburg (P. de Bruijne, Wageningen), *Artemisia Abrotanum* op een onbebouwd terrein te Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Achillea nobilis* op een dergelijke plaats (dez.), *Anthemis ruthenica* te Vlaardingen (dez.), *Cirsium arvense* var. *integrifolium* te Vlaardingen (dez.), bij Arnhem (A. H. Blaauw, Elst) en op het Pothoofd te Deventer (H. Heukels), *Carduus acanthoides* op een onbebouwd terrein te Rotterdam (W. H. Wachter en P. Jansen), *Barkhausia taraxacifolia* te Spijkenisse (J. Koornneef, Amsterdam.)

H. HEUKELS.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Natuurhistorische Vereeniging „Darwin” te Leiden.

Vergadering op 14 Dec. 1901.

De Vogels in de Voorwereld. (F. M. MULLER.)

De vogels zijn een van de jongste diervormen, die op de aarde zijn ontstaan. Men kent van hen geen oudere fossielen, dan uit de Jura, en die zijn bovendien van een vogel, die zooveel reptielachtige kenmerken bezit, dat hij geheel den aard heeft van een overgangsvorm van de reptielen op de vogels. Op dezen vogel, den *Archaeopteryx*, wordt dan ook vooral de onderstelling gevestigd, dat de vogels hunne voorouders onder reptielachtige dieren moeten zoeken. De overige fossiele vogels, die wij kennen, zijn reeds op en top vogels. Reeds in het krijt vindt men naast vliegende vogels loopvogels, die vervolgens ook in jongere vormingen door talrijke, thans voor een groot deel uitgestorvene soorten, vertegenwoordigd worden.

Zoo verdeelt men in de Palaeontologie dan ook de klasse der vogels in drie orden: die der *Saururæ* of *Reptielachtige Vogels*, der *Ratitæ* of *Loopvogels* en der *Carinatae* of *Vlieg-vogels*. Veel fossiele vogels zijn niet bekend, slechts de overblijfselen van een 400—500 vormen zijn gevonden, wat een gering aantal is, als men in aanmerking neemt, dat er tegenwoordig meer dan 10000 soorten van vogels worden

aangetroffen. Uit de Jura kent men slechts den *Archaeopteryx*, uit het krijt de tanddragende *Ratitæ* (*Odontococcae*): *Hesperornis* en *Baptornis*, en de tanddragende *Carinatae* (*Odontotorinae*): *Ichthyornis*, *Apatornis* en *Enaliornis*, benevens waadvogels en zwemvogels, terwijl men in de Tertiaire Formatie vertegenwoordigers vindt van alle orden, waarin men tegenwoordig de klasse der vogels verdeelt.

De fossielen geven ons slechts een zeer onvolkomen beeld van de geschiedenis der vogels; we kunnen echter trachten de gapingen aan te vullen door na te gaan, hoe de overgang van den eenen vorm tot den anderen ongeveer moet plaats gehad hebben. Vooreerst moeten wij ons het ontstaan en de ontwikkeling van het vliegvermogen trachten voor te stellen. Onder de vogels kennen wij wel vormen met weinig en onontwikkelde vleugels (Hoenders, Alken, Pinguinen, Loopvogels), maar die vleugels hebben meer den aard van rudimentaire en weinig tot ontwikkeling gekomen organen, en ook de *Archaeopteryx* kon zich zonder twijfel reeds vrij in de lucht bewegen. Echter vindt men ook bij andere dieren dan vogels organen, die men als ontwikkelings-trappen van het vliegvermogen kan aannemen, zoals het valscherp (bijv. bij het vliegende *Eekhoornkje*) en de vlieghuid (Vleermuizen). Wanneer nu de vogels van niet vliegende vogels afstammen, moet ook hun vliegvermogen wel eenmaal in dergelijke toestanden verkeerd hebben. Vooral de